

A pünkösdi lóverseny.

(A Szeged tudósítójától.) Öt hét mulva pünkösdi lesz és a Gazdasági Egyesület az idén pünkösdi napjain rendezi a szokásos tavaszi lóversenyt. A verseny iránt, mint mindig, már előre is oly nagy az érdeklődés, hogy a rendezőség igyekszik a verseny végleges programját minél előbb megállapítani és azt a nyilvánosság tudomására hozni. A program általánosságban már elkészült ugyan, de ez még nem végleges s csak annyit közölhetünk, hogy egy versenyszámot a félvérek számára is kiírtak és így a szegedieknek is alkalmuk lesz benevezni a versenyre.

A meetingen a tavalyihoz képest általában jelentős változások lesznek. Már a versenybizottság és az intézőbizottság is egészen más tagokat számlál, mint tavaly. A versenybizottság elnöke dr. Aigner Károly főispán lesz és tagjai között találjuk Pallavicini Alfonz grófot, Károlyi Viktor és György grófokat, Gerliczy Félix bárót és Rónay Imrét, akikhez a főispán ma azzal a kérelemmel fordult, hogy adakozzanak egyenként tíz mázsa zabot a Gazdasági Egyesületnek, mert a versenylovak ellátása olyan költséggel jár, hogy ez a verseny rentabilitását veszélyezteti.

Az intézőség elnöke Artner Kálmán tábornok lesz az idén, tagjai Lobinger Viktor ezredes és dr. Gerle Imre. A bíraskodást Gergely Miklós tábornok végzi, a titkári ügyeket Kátay Ferdinánd intézi. Az indító Hermann Mihály őrnagy lesz, mázsáló Dömötör Sándor százados. Artner

tábornok készséggel állott a Gazdasági Egyesület rendelkezésére, a versenypályát felszántatta és minden tekintetben rendbehozatta.

A közönséget azonban mindennél jobban érdekli a verseny anyagi része. Míg Budapesten száz, ötszáz és ezer koronás tétek vannak, addig Szegeden a legkisebb tét kétszáz korona lesz. Tudjuk, hogy ebből a Gazdasági Egyesületet csak három százalék illeti, tehát egymillió maximális bevételnél a haszon csak 30.000 korona lenne. Ilyen körülmények között a lóverseny Szegeden ma nem üzlet, inkább önzetlen sport. A kormány, a lovaregylet és a város is szűkmarkuan viselkedtek az idén, mert egyenként csak 50.000 korona segélyt szavaztak meg a verseny támogatására. A belépőjegyek árának megállapításánál mindazonáltal mérsékelt drágulás tapasztalható, mert például egy páholy két napra 2500, a tribünjegy 400 és az állóhely 100 korona lesz. A nagy látogatottság azonban még nincs biztosítva ezáltal, mert a verseny anyagi sikerének első és főfeltétele a szép idő.

Érdekes, hogy a rendezőség még az istállótulajdonosokat is ajándékokkal látja el és amelyik trénernek a legtöbb lóva fut, az tízezer korona jutalmat kap. Így akarja a rendezőség elérni, hogy a versenyben minél többen nevezzenek be. Ilyen „családeknek“ látszik az is, hogy a versenydíjakat is felemelték. A gátverseny első díja 30.000, a sikversenyé 25.000 korona lesz.

Zeneszerzők harca a szegedi vendéglősökkel.

(A Szeged tudósítójától.) Megirtuk egy hónappal ezelőtt, hogy a Magyar Szövegírók, Zeneszerzők és Zeneműkiadók Szövetkezete Nagy Tibort, a szegedi színház karmesterét bizta meg azzal, hogy az 1921. évi XIV. törvények alapján illetékes szerzői díjakat a szegedi zenés kávéházakon és vendéglőkön hajtsa be és kössön a kávéosokkal és vendéglősökkel szerződést a zenedarabok jövőbeni használatára ügyében. Szegeden újdonságként halott a zeneszerzők követelése, de a józan belátás azonnal megállapíthatta, hogy a zeneszerzők igényei mindenképpen jogosak, még ha a törvény nem is védené őket. Nem meglepetés, hogy néhány kávéház (Kass, Emke, Korzó, Royal és Park) jóformán ellenkezés nélkül hajlandók voltak a zenehasználatért bizonyos honoráriumot fizetni a zeneszerzőknek, de az sem meglepetés, hogy például a Tisza-kávéház azzal utasította el Nagy Tibort, hogy „csicsónéért nem fizetek“. Pedig a szerzői tiszteletdíj nem

is olyan nagy összeg, mert a Kass-kávéház évi 25.000 koronát, a kisebb kávéházak évi 10.000 koronát fizetnek. Ezért a pénzért a budapesti zeneszerzők egyesülete, a bécsi és berlini zeneszerzők egyesülete szerződésileg biztosítja a kávéházat, hogy abban minden zenedarab játszható.

A vendéglősökkel már nehezebben megy a dolog. Eddig csak a Próféta, Bohn és a Hági éttermek írták alá a szerződést, míg a többiek, különösen a kisebb vendéglők tulajdonosai erősen ellenszegülnek a szerzői jogokról szóló törvény végrehajtásának. Érdekes, amint a „szegedi halászcárdák“ gazdái visszautasítják ezt az új „kitalálást“. Azt hiszik, hogy ez is valami luxusadó. Legtöbb vendéglős azzal fenyegetődzik, hogy inkább beszűnteti a zenét. A Tisza Lajos-körút egyik vendéglőse azt felelte Nagy Tibornak, hogy „inkább az ablakon dobja ki a pénzt, minthogy a zsidószervezetnek adja.“ Még a gazdag korcsmák sem akarják honorálni a

zeneművészetet. Sem Bagics Rozál, sem Onozó néni, sem a Kegyelmes Asszony, sem az Annus néni, az Arany-Bika, a Magyar Ház, a volt Keszeg-csárda és a többiek sem hajlandók pénzt adni a zenei élvezetekért.

— Már pedig — mondotta Nagy Tibor munkatársunknak — a szerzői tiszteletdíjakat mindenkinek meg kell fizetni, aki a zenét igénybeveszi, mert ez a szerzőknek törvényes joga. Én a magam részéről még egyszer megkísérlem meggyőzni azokat a kávéosokat és vendéglősöket, akik a szerződés aláírását megtagadták s ha ez a második kísérletem sem használ, úgy könyörtelenül beperlünk mindenkit, aki kérésünknek nem tett eleget. Néhány vendéglőssel és kávéossal szemben eddigi magatartásuk miatt, már most megindítottuk a peres eljárást. Reméljük azonban, hogy a vendéglősök még idejében meggondolják a dolgot és rendezik rendezetlen ügyeiket a zeneszerzőkkel.

Magyarország ügye az amerikai szenátus előtt.

Március 3-án a La Foletta szenátor az Egyesült Államok szenátusa elé terjesztette az Egyesült Államok magyarságának Magyarország számára igazságot, Európa számára pedig békét kérő memorandumát. A szenátor részleteket olvasott fel a memorandumból. Azon indítványt, hogy a szenátus tagjai között a memorandum kiosztassék, a szenátus egyhangulag elfogadta.

Ujabb cseh rágalmak. A cseh külügyminisztériumhoz közelálló Cseszko Szlovo mai számában Magyarország fegyverkezésével és a magyar részről fizetendő jóvátétellel foglalkozik. Noha Magyarország pénzügyi helyzete kétségbeesztő, — írja a lap — mégis rengeteg összeget költ a hadsereg fenntartására és titkos szervezetre. A jóvátételi bizottság figyelmeztetni fogja Magyarországot jóvátételi kötelezettségére. A bizottság többek között arról értesült, hogy Magyarországnak már a múlt év novemberében 200 000 lőfegyver állt rendelkezésére és különböző országokban nagymennyiségű fegyver és gépfegyver szállítását rendelte meg. Magyarországra állandóan érkeznek fegyverszállítmányok. Magyarországnak ezidőszert rendeltetésére álló gépfegyvereinek száma 2000, a tábori ágyuk száma 800, a legénységi állománya pedig a múlt évről a békeszerződésben megállapított létszám kétszeresére emelkedett. A jóvátételi bizottságot felkérték, hogy ne vegye figyelembe Magyarország követeléseit, amennyiben azok a jóvátétel leszállítására vonatkoznak.

Régi szegediek.

— Irta: Móra Ferenc. —

III. Széksértés.

Azon kell kezdenem, hogy a mai generáció már nem igen tudja, mi az a széksértés. Intézkedik ugyan róla az élő törvény is, valami nyolcvanas évekbeli törvények s ez körülbelül úgy definiálja, hogy széksértést az követ el, aki a tanácskozás méltóságát, vagy a gyűlés egyes tagjait sértő kifejezésekkel él a hivatalos gyűlekezeteiben. (Ebből most már mindenki láthatja, mért nem ismerheti a mai nemzedék a széksértést. Azért, mert most csupa illedelem tudó, egymást megbecsülő emberek vannak a világon, akik mindig bársonnyal simogatják egymást és soha gorombasággal, durvasággal nem traktálódznak.)

A régi világban mindennaposok voltak a széksértések, csak hogy akkor sokkal szebb nevük volt. Verbőczy szerint a *violatio sedis* a királyi felség törvényszéke, vagy bármely megyei ispán széke előtt mondott „éktelen szavak és betsmérlő beszédek által követtetik el“. Száz pengő forint a váltsága, amit mindjárt le kell szurni a tettenkapótnak. Még azt meg nem teszi, addig se té, se tova nem eresztik a megyei darabontok.

Mondom, a rendi világban mindennaposok voltak a széksértések és a széksértési keresetek, különösen a negyvenes években, mikor az adminisztrátorok tatárkodtak mindenfelé. Akkor akadt olyan ellenzéki nemes ur, aki két hajdu-

jával kísértette magát a vármegye házára s mindegyik egy zsákocska körmöci aranyat szorongatott a hóna alatt.

— Száz széksértésen alul nem adom máma, — csörgette hazafiui elszántsággal a kardot a gazdájuk.

Már most nem tudom, hogy az arany volt-e kevés Szegeden minden időben, vagy a lojalitás volt sok, — de az bizonyos, hogy a város történetében csak egyszer esett széksértés, 1882 tavaszán.

Novák Jóska volt akkor a tisztí főügyész, ez a kiváló ember, akitől származik az a mindenkori szegedi magisztrátusokra hagyott s mindig drága kincs gyanánt őrzött mondás, hogy *sohse volt jó az a nagy sietség*. Nem csoda, ha sokszor ki kellett neki vágni magát ezzel a szentenciával, mert nehéz és sokgöndű hivatal volt az övé akkor, a rekonstrukció napjaiban. Öt-hat rendkívüli közgyűlést is tartottak egy hónapban s azt mind végig vádaskodták. Az a jó, hogy már akkor nem volt szokás karddal járni, mert különben mind fölprították volna egymást a város atyái a rekonstrukciós áldomásra.

Egy ilyen viharos közgyűlésen történt, hogy valami alsóvárosi magyar, Kalmár Málé Imre nevezetű, szörnyen neki támadt a magisztrátusnak. A város urai nem sok ügyet vetettek rá, mert szokva voltak az ilyen bőven mért törött borshoz. A földi azonban, noha nem működött az újságírói pályán, nagyon rosszul ismerte az embereket. Nem vette észre, hogy unják, ha-

nem azt hitte, félnek tőle s erre még jobban vérszemet kapott.

— Majd mögmutatom én a polgármester urnak is, hogy milyen ökor a csás, — süvöltötte szép alsóvárosi virágnyelven.

Jó Pálffy Ferenc polgármester még tán rá is biccentett, hogy jó lesz biz az, Novák azonban hirtelen felugrott a Thuróczy Mihály helyéről és ősrómai kurulusz gesztusával nyujtván ki jobbját, rádörrent Kalmár Máléra:

— Széksértéssel vádoló az urat!

Szegény alsóvárosi magyar, aki dehogyan volt kigazdál s akit nyilván életében először tettek csuffá azzal, hogy urnak mondták, ijedten nézett körül a teremben, hogy mért támadt olyan éktelen kiabálás, holott nem tett ő kárt senkinek a székében.

— Akció! akció! — kiabálták jobbról-balról. Ez ugyan csak annyit jelentett, hogy az ügyész hivatalos kötelességből emelt vádat (mert egyéni akciók még akkor nem voltak, s ha voltak, azokat csak betyárságnak hívták), — de hát az mindegy volt az öreg széksértőnek. Nem tudta ugyan az istenadta, mi az az akció, de kisej-dítette belőle a nem jót és mindjárt kifelé tudakolta az utat.

Novák azonban felokosította:

— Az ur megsértette a tanácskozás méltóságát. A *violatio sedis* kiegyenlítése a törvény szerint száz forint. Még azt le nem teszi, addig innen ki nem megy.

— Ne-em? — hebegte a boldogtalan hun ivadék a terem közepén.

— Avagy ha hiteles nemes ember az ur és